

DE WITTE KLIFFEN VAN EYS

Kalkgraslanden behoren tot de meest zeldzame landschappen van Nederland. Dit natuurtype, dat wordt gekenmerkt door een grote soortenrijkdom, is in Nederland alleen te vinden in Zuid-Limburg. Het Limburgs Landschap werkt er hard aan om het areaal verder uit te breiden. De hellingen ten noorden van Eys bieden daar volop kansen voor.

UNIEK IN NEDERLAND

Kalkgrasland is bijzonder en heel bloemrijk. Een kalkgrasland is een begroeiing van kruiden en grassen op droge, kalkrijke bodem. Enkele kenmerkende soorten die hier voorkomen zijn kalkwalstro, franjementiaan, grote centaurie, duifkruid en grote muggenorchis. Deze laatste is een orchideeënsoort waarvan vaak ook andere soorten in kalkgraslanden voorkomen, zoals het soldaatje en hondskruid. Ook zijn kalkgraslanden heel rijk aan insecten, waaronder zeldzame zoals de dagvlinder bruin dikkopje, de gouden langsprietmot en de knautiabij. In Nederland komt kalkgrasland alleen voor op de steile hellingen in Zuid-Limburg waar kalk ondiep in de ondergrond aanwezig is. Kalk zorgt er namelijk voor dat veel planten het lastig vinden om te ontkiemen en te groeien,

Er zit hier veel kalk dicht aan de oppervlakte. Dat is een goede basis voor de karakteristieke begroeiing van kalkgraslanden met soorten als grote muggenorchis. Foto: Jan Leunissen.

Hierdoor grijpen juist zeldzame planten hun kans. Van de grote variatie aan bloemen profiteert ook een keur aan elders zeldzame insecten.

Kalkgraslanden kunnen niet zonder actief beheer. Om verruiging tegen te gaan laten we schapen grazen, maaien we gefaseerd en verwijderen we regelmatig opslag van bomen en struiken. Zo voorkomen we dat het gebied langzaam maar zeker dichtgroeit, en dus veel minder soortenrijk wordt. Kalkgraslanden komen eigenlijk alleen nog maar voor in natuurreservaten. Het totaal aan kalkgraslanden in Zuid-Limburg omvat nog maar enkele tientallen hecta-

res. Het Limburgs Landschap is druk doende om het areaal kalkgrasland met maar liefst 8 hectare uit te breiden, dat doen we onder andere in Eys.

KALKGRASLAND VOOR FIJNSPARREN

Aan het Hoge Bergpad bij Eys lag enkele jaren geleden een perceel van ongeveer een hectare met afgestorven fijnsparren. Overal in West-Europa leggen fijnsparren het loodje door droogte in combinatie met aantasting van de al verzwakte bomen door kevers als de letterzetter. Gezien de standplaats van de bomen in Eys, een steile helling die direct achter tuinen van

bewoners ligt, zijn de dode bomen uit veiligheidsoverweging al eerder gekapt. Ter compensatie van dit verloren gegane bos is bij groeve 't Rooth bij Bemelen al een stuk gemengd loofbos aangeplant. Voordat die kerstbomen bij Eys geplant werden, ergens rond 1965, was dit een kalkgrasland en groeiden er verschillende soorten orchideeën. De ondergrond is hier heel kalkrijk en dat is een goede basis voor deze karakteristieke begroeiing.

WERK IN UITVOERING

In de nazomer van 2023 zijn we begonnen met de inrichting. De te voedselrijke humuslaag van het voormalige bos is afgegraven en afgevoerd. Het gaat om een laag van zo'n 25 centimeter. Hierbij zijn ook de stobben en de oppervlakkig gegroeide wortels van de fijnsparren verwijderd. Bij de werkzaamheden

Nadat er maaisel is uitgestrooid van goed ontwikkelde kalkgraslanden uit de buurt hopen we over een aantal jaar ook weer hondskruid aan te treffen bij Eys. Foto: Carlo van Seggelen.

zagen we al veel kalk aan de oppervlakte verschijnen. Dat stemde optimistisch!

In de zomer van 2024 zal zadenrijk maaisel van een goed ontwikkeld kalkgrasland uit de buurt worden uitgestrooid op de geplagde kalkbodem. De verwachting is dat volgende zomer de eerste bijzondere soorten zich al laten zien, maar het kalkgrasland heeft een aantal jaren nodig om zich volledig te ontwikkelen tot een prachtig palet aan bloemen en insecten.

U kunt zelf de witte kliffen van Eys bezoeken en de ontwikkelingen volgen vanaf het onderlangs de helling gelegen Hoge Bergpad. Geniet u mee?

TEKST: ROBIN COENEN-JOOSTEN

Dit herstel is mede mogelijk gemaakt vanuit het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit door de subsidieregeling Verneld Natuurherstel en het Cultuurfonds.

Kalkgraslanden kunnen zich alleen ontwikkelen op kalkrijke grond. In de nazomer van 2023 is de humusrijke bovengrond van een voormalig sparrenbos in Eys afgegraven. Foto: Ries van Doorn.